Gefeliciteerd, je zit in de raad!

Beste raadsleden,

Van harte gefeliciteerd met jullie benoeming! De raad heeft een belangrijke volksvertegenwoordigende rol en het is een grote prestatie dat jullie zijn gekozen. De opkomst van 53,7 procent laat zien dat een groot deel van de inwoners niet is gaan stemmen, maar dat betekent niet dat zij geen betrokkenheid voelen. Veel mensen denken liever op andere manieren mee over wat er in hun dorp of stad gebeurt.

Om het mandaat te behouden dat de inwoners jullie voor de komende vier jaar hebben gegeven is het goed om inwoners mee te nemen in de besluitvorming. Dat helpt jullie om de volksvertegenwoordigende rol zo goed mogelijk uit te voeren.

Daarom is het belangrijk om als raad vooraf te bepalen bij welke dossiers inwoners onmisbaar zijn in de besluitvorming. Participatie in allerlei vormen, zoals burgerberaden, het stimuleren van bewonersinitiatieven, en inwoners laten meedenken en meebeslissen over beleid, kan daarbij een stevig en richtinggevend onderdeel van het werk van de raad zijn.

Ter inspiratie bieden wij jullie een tekstvoorstel voor een motie aan. De tekst is bedoeld om te prikkelen, maar kan ook in deze vorm worden ingediend. En als je meer wil weten over de rol van de raad en participatie, scroll dan naar beneden voor een korte handreiking met meer informatie.

En natuurlijk: veel plezier en succes de komende vier jaar!

Hartelijke groet,
De Bruggenbouwers

bruggen bouwers

Motie versterken inwonersbetrokkenheid bij complexe dossiers

Constaterende dat:

- de raad van inwoners een mandaat heeft gekregen voor vier jaar, dat raadsleden dag in dag uit willen waarmaken;
- inwoners steeds vaker op andere manieren betrokken willen zijn bij wat er in hun dorp of stad gebeurt;
- bij bepaalde dossiers de inbreng van inwoners belangrijk is voor het vormen van goed beleid;
- inwoners zelf initiatieven nemen die bijdragen aan de gewenste ontwikkelingen in de gemeente

Overwegende dat:

- betrokken inwoners cruciaal zijn voor het realiseren van beleid, de uitvoering en de evaluatie daarvan;
- sommige dossiers zo gevoelig liggen dat betrokkenheid van inwoners onmisbaar is;

Verzoekt het college:

- om in samenwerking met de raad jaarlijks een aantal complexe dossiers aan te wijzen waarbij inwoners vanaf de start worden betrokken;
- om daarbij inwoners actief te laten meedenken, meebeslissen en meedoen, passend bij het karakter en de impact van het dossier;

En gaat over tot de orde van de dag.

De gemeenteraad en actieve inwoners

Of je nu net begint of al langer meedraait: na de verkiezingen verandert er iets in de raadszaal. Nieuwe gezichten en nieuwe verhoudingen. Inwoners doen steeds vaker mee, via gemeentelijke trajecten of op eigen initiatief met een plan voor de straat, een petitie, of als inspreker in de raadszaal. En dan komt deze vraag zeker voorbij: Hoe gaan we om met participatie in de besluitvorming van de raad?

De rol van de raad

De Gemeentewet geeft de raad een stevige basis: Kaders stellen, controleren en het volk vertegenwoordigen. Hoe dat samenloopt met participatie verschilt per gemeente en per dossier. Soms zit de raad vroeg aan tafel, soms pas wanneer een voorstel al grotendeels is uitgewerkt.

Dan ontstaat spanning, bijvoorbeeld wanneer:

- er via participatie al een voorkeursrichting lijkt te liggen, met gewekte verwachtingen;
- een luide minderheid inspreekt, terwijl je vermoedt dat de stille meerderheid anders denkt.

Op zulke momenten gaat het niet alleen om inhoud, maar ook om weging en legitimiteit: wie spreekt namens wie, en hoe verhoudt jouw mandaat zich tot actieve inbreng?

Maak de weging expliciet

Op zulke momenten, juist als het spannend wordt, schuift het debat vaak richting techniek. Kosten, procedures en juridische kaders krijgen veel aandacht. Dat is belangrijk en geeft de raad houvast. Maar wat ook helpt is om de kernvraag expliciet te houden: “Hoe weeg ik participatie in mijn besluit, en kan ik die weging transparant verantwoorden?” Zonder een expliciet kompas om die vraag te beantwoorden wordt elk dossier maatwerk, met wisselende verwachtingen

Het helpt om als raad of raadsfractie steeds dezelfde toetsvragen te gebruiken.

Bijvoorbeeld:

- Wat vinden wij dat participatie betekent in onze besluitvorming?
- Wanneer voelen we ons gebonden aan een uitkomst, en wanneer niet?
- Welke belangen, stemmen en informatie wegen we mee, en waarom?
- Hoe maken we onze afweging transparant, óók als inwoners het met ons oneens zijn?

Als je daar woorden aan geeft, ontstaat iets praktisch: consistentie. Voor jezelf, voor de raad en voor inwoners. Participatie is dan geen concurrent van representatie. Participatie is dan een aanvulling die de besluitvorming versterkt, juist doordat de weging expliciet is.

Uiteindelijk draait het niet alleen om het besluit dat je neemt, maar ook om de manier waarop je het kunt verantwoorden: aan inwoners, aan je fractie en aan jezelf.

Wie zijn wij

De Bruggenbouwers helpen overheidsorganisaties om het perspectief van inwoners de plek te geven die het verdient. Dit is een organisatorisch vraagstuk, dat we samen oplossen, met radicale empathie voor inwoner, bestuurder en ambtenaar. We werken aan structuur, organisatie en houding. Zodat een inwoner weet: bij de overheid kan ik terecht. En mensen binnen de overheid weten: wij hoeven het niet alleen te doen – we worden geholpen door inwoners. Mail ernst@debruggenbouwers.eu als je meer wil weten.